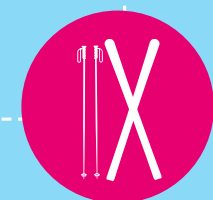

Asuntojen tarjoaminen lyhytaikaiseen käyttöön – vuokraamista vai majoitusta?

Vertaismajoitus, haasteet ja mahdollisuudet majoitustoiminnassa

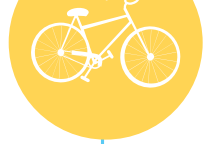

Säädös/asetus	Säätelyä sovelletaan	Valvova taho	Muutoksenhaku viranomaisen päätöksestä	Riidanratkaisu tai päätöksen moite	Säätelyn ulkopuolella
MRaL	Ammattimainen, tilapäisen majoituksen tarjoaminen	Alueen poliisilaitos	Hallinto-oikeus	-	Ei-ammattimainen majoitus, asuinhuoneistojen vuokraus
AsHVL	Huoneiston käyttöoikeuden luovutus asumiskäyttöön	Vuokranantaja, vuokralainen ali- ja jälleenvuokraus-tilanteissa	-	Yleinen tuomioistuin, kuluttajariitalautakunta	Majoitustoiminta
KSL, direktiivit	Kulutushyödykkeiden tarjontaa, myyntiä ja muuta markkinointia elinkeinonharjoittajilta kuluttajille	Kilpailu- ja kuluttajavirasto, kuluttaja-asiamies (lisäksi AVI hintojen ilmoittaminen)	Markkinaoikeus (Hallinto-oikeus)	Kuluttajaneuvonta, kuluttajariitalautakunta, yleinen tuomioistuin	Ei-ammattimainen tarjonta: Yksityishenkilöiden väliset suhteet, tarjoajana kuluttaja
MRL	Alueiden, kiinteistöjen ja rakennusten käyttötarkoituksen mukainen käyttö	Kunnan rakennusvalvontaviranomainen	Oikaisuvaatimusmenettely, hallinto-oikeus	-	-
Paloturvallisuusasetus	Korjaus- ja muutostyöt	Kunnan rakennusvalvontaviranomainen, pelastuslaitos asiantuntijalausuntoja ja tarkastuskäyntejä tekevänä viranomaisena	Oikaisuvaatimusmenettely, hallinto-oikeus	-	-

Säädös/asetus	Säätelyä sovelletaan	Valvova taho	Muutoksenhaku viranomaisen päätöksestä	Riidanratkaisu tai päätöksen moite	Säätelyn ulkopuolella
AOYL	Osakehuoneiston hallinta ja käyttö, osakkeenomistajan ja taloyhtiön vastuukysymykset	Taloyhtiö, kunnan rakennusvalvontaviranomainen MRL:n säätelyn osalta	Oikaisuvaatimusmenettely, hallinto-oikeus, markkinaoikeus yhtiöjärjestysmuutosten rekisteröintiä koskevissa asioissa	Yleinen tuomioistuin koskien yhtiöoikeudellisia kysymyksiä	-
Tuloverolaki	Vuokraustoiminnasta saatujen tulojen verotus	Verohallinto	Oikaisuvaatimus, hallinto-oikeus	-	-
AVL, direktiivi	Toiminnan arvonlisäverovelvollisuus	Verohallinto	Oikaisuvaatimusmenettely, hallinto-oikeus	-	Ei-liiketoiminnan muodossa harjoitettu toiminta, vähäinen liiketoiminta arvonlisäverosta vapaata
Kuluttaja-turvallisuuslaki	Kuluttajapalvelun muodossa tapahtuva ohjelmalveluiden tarjoaminen	Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes	Hallinto-oikeus	-	Ei-ammattimaisesti tarjottavat elämykset ja ajanvietepalvelut
MatkapalveluYL, direktiivi	Matkapakettien ja yhdistettyjen matkajärjestelyjen tarjoaminen matkustajille	Kuluttaja-asiamies	Markkinaoikeus	Kuluttajaneuvonta, kuluttajariitalautakunta, yleinen tuomioistuin	Luonnollisen henkilön tarjoamat palveluyhdistelmät, joita ei toteuteta elinkeinotoiminnassa

Majoitustoimintaa vai asuinhuoneiston vuokrausta?

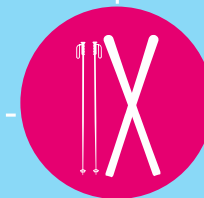
Laki majoitus- ja ravitsemistoiminnasta (MRaL):

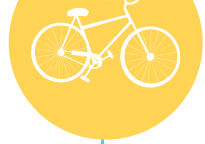
- Ammattimainen (elinkeinotoimintaa, tulokseen tähtäävää)
- Kalustettujen huoneiden tarjoaminen
- Tilapäistä majoitusta tarvitseville

Laki ei koske ei-ammattimaista majoitustoimintaa!

Laki asuinhuoneistojen vuokrauksesta

- Sopimus, jolla huoneiston käyttöoikeus luovutetaan pääasiallisesti asumiseen
- Pysyväisluontoisempi ja pitempiaikaisempi asuminen vrt. hotelli
- Toiminnan ammattimaisuudella ei merkitystä lain soveltamisen kannalta

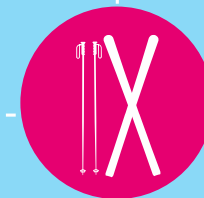

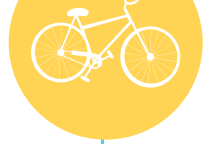

Mitä on ammattimainen majoitustoiminta?

Elinkeinoon harjoittamisena tapahtuva majoitus

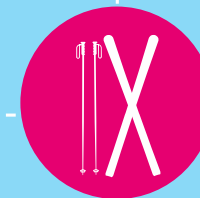
- Esim. hotellin, motellin, matkustajakodin ja lomakeskuksen muodossa tapahtuva majoitus
- Tähdätäänkö toiminnalla taloudelliseen tulokseen?
 - Päivä/viikkokorvausta vastaan
- MRaL ei koske satunnaista majoitustoimintaa
 - Kertaluontoista tai hyvin harvoin toistuvaa
- Vertaismajoitus (peer-to-peer) lain ulkopuolella
- KKO 1992:108: yhtiö, toimialana majoitustoiminta, peri viikkomaksun, osti siivous- ja pesulapalvelut, asiakkaat täyttivät ns. hotellikortin, huoneistot olivat kalustetut ja varustetut, markkinoinnin kohteena yritykset ja ulkomaalaiset, ympärivuorokautinen varausspalvelu..

Rajanveto ei kuitenkaan yksiselitteinen

- Tilapäisyys erottava kriteeri – ei määrällisiä kriteereitä tilapäisen majoittumisen ja asumisen rajanvedolle
 - Huoneenvuokrasopimukselle ei ole säädetty esim. vähimmäiskesto
 - Olennaista se, mitä huoneiston *käytöstä on sovittu*
 - Asuinkäyttöä, vaikka koko huoneistoa käytetään osan aikaa tai yhtä huonetta käytetään liikekäytössä
- Lisähaasteen tuo se, että asuntoja tarjoavien joukko on hyvin kirjava - tapauskohtaisen arvioinnin merkitys korostunut
- Sääntely kehittynyt aikana, jolloin digitaalisia alustoja ei ollut
 - Tunnistaako sääntely muuttuneita asumis- ja vuokraustarpeita ja toimintatapoja?
 - Asuntosijoittamisen uusi muoto?

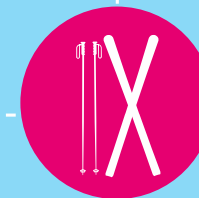

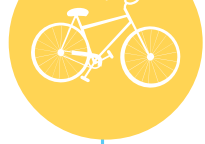

Kriteereitä majoituspalvelun tunnistamiseen

Onko kysymys palvelun tarjoamisesta? Suorittaako toiminnanharjoittaja samanlaisia toimenpiteitä kuin majoituspalveluntarjoajat? Tai tarjoavat näille tyypillisiä palveluja?

- Toimintaa harjoitetaan yritystoiminnan mahdollistavassa muodossa
- Toimiala mahdollistaa majoituspalvelut
- Majoittaja tarjoaa tai käyttää siivous- ja ravitsemuspalveluita
- Majoittaja tarjoaa tai välittää muita oheispalveluita
- Majoittajalla on käytössä vastaanottotila
- Majoittaja kerää matkustajatiedot
- Kysymys muusta kuin asumistarpeesta
- Majoitusta tarjotaan useammassa huoneissa tai asunnoissa yhtä aikaa

Rajanvetoa arvonlisäverotuksen näkökulmasta

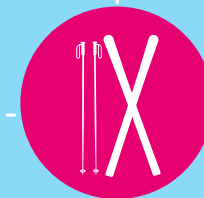

Liiketoiminnan muodossa harjoitettu majoitustoiminta on arvonlisäveron alaista

- Huoneenvuokraustoiminta taas ei ole

Verohallinnon ohjeiden arviointikriteerit:

- Onko kyse MRaL:n majoitustoiminnasta (=hotellitoimintaan verrattavaa?)
- Onko tilapäistä majoittamista (markkinointi)
- Tarjotaanko oheispalveluja (siivous, asiakaspalvelu)
- Käytetäänkö tiloja omaan yksityiskäyttöön (jatkuvaluontoinen yksityiskäyttö = ei liiketoimintaa)
- Onko vuokrattavia tiloja useita

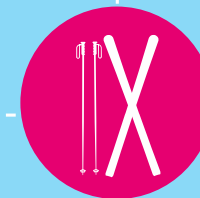

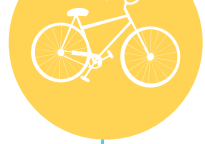

Asumiskäyttöä vai majoituskäyttöä?

Toinen keskeinen epäselvyys liittyy käyttötarkoitussäätelyyn

- AOYL ja yhtiöjärjestyksen mukainen käyttötarkoitus
- MRL kaavan ja rakennusluvan mukainen pääkäyttötarkoitus
 - Olennainen käyttötarkoituksen muutos edellyttää mm. rakennuslupaa
 - Toiminnan vaikutukset keskiössä – poikkeavatko alueelle tyypillisestä käytöstä
 - Toiminnan ammattimaisuudella ei sinänsä merkitystä, mutta majoituksen ammattimaisuus voi indikoida epätyypillisiä vaikutuksia asuinkorttelissa
- 50-50 säännön ajallinen ja pinta-alaan liittyvä ulottuvuus (oma käyttö)
- Haaste: oikeuskäytäntöä vähän, ”vanhan” normin tulkinta uuden toiminnan valossa, toimijoiden monimuotoisuus (EasyHomes-tapaus)

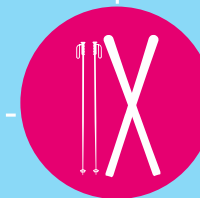
Pari päätelmää:

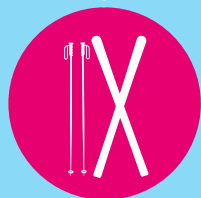
Vertaismajoituksen tosiasiallisen luonteen ja sisällön perusteella kysymys voi olla lyhytaikaisesta vuokrauksesta, ei-ammattimaisesta majoittamisesta tai jopa majoituselinkeinosta

- Vuokraamisen ja majoituksen Rajanvetoa ei ole tarkemmin määritelty
 - Mahdollistaa joustavat ja ketterät ratkaisut
 - Kaksijakoisuus (vuokraus vs. majoitus) ei tunnista välimuotoja

Haastavaa, koska uudenlaista toimintaa tarkastellaan sellaisen sääntelyn valossa, joka ei osaksi ole kytköksissä tämän päivän elämään

- Tilannesidonnaisuus ja tapauskohtaisten olosuhteiden merkitys korostuu lain soveltamisessa ja tulkinnassa
 - Heikentää oikeusvaikutusten ja seuraamusten ennakoitavuutta
 - Heikentää oman oikeusaseman tunnistamista
 - Tarvitaan päivitettyä oikeusosaamista, tilanteiden tunnistamista
- Ammattimaisuus määritellään eri laeissa eri tavalla, sääntely pirstaleista

Kiitos!

shareabletourism.com
jenna.palas@ulapland.fi

